

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
651 81 Karlstad

Datum 2023-06-27
SMHI Dnr 2023/1007/10.1
Er referens MSB 2022-06972

registrator@msb.se

Yttrande över – Planeringsinriktning för civil beredskap – med fokus på ökad motståndskraft i beredskapsmyndigheternas verksamhet

SMHI har tagit del av rubricerad remiss och anser att planeringsinriktningen är välskriven och att den ger en bra övergripande inriktning för arbetet. Nedan beskrivs ett antal förslag för att göra skriften ännu bättre.

Generella synpunkter:

- I avsnittet kring samverkan och ledning i kapitel fyra kan det med fördel bli tydligare vad gäller tillgänglighet (passning) för signalskydd eftersom det under höjd beredskap troligen finns ökade krav på verksamheten.
- I kapitel fyra beskrivs fokusområden som anses vara av stor betydelse för samtliga beredskapsmyndigheter att bygga upp sin förmåga inom. Generellt sett anses det vara en framgångsfaktor att använda indikatorer mot vilket en aktör har möjlighet att värdera egen förmåga och utveckling. Detta medför en ökad sannolikhet att gemensamma bedömningar håller ungefär samma linje. Det bör dock kompletteras med ett förtydligande om hur en aktör förväntas prioritera mellan de generella fokusområden och sådant som myndigheten specifikt har identifierats inom egen organisation som kanske inte direkt har en påverkan på dessa mätbara indikatorer. Det är också intressant att föra ett resonemang kring målbild och aktörens egna ambitionsnivå. Ska det vara det högsta inom respektive fokusområde det en aktör förväntas nå upp till, eller kan respektive aktör välja en lägre ambitionsnivå. Ett sådant exempel kan vara kring ledningsplatser (nivå 4 - mobil ledningsplats, nivå 5 - skyddad ledningsplats).
- Ett antal indikatorer knyts an till specifika planer; ex. sambandsberedning, plan för kommunikationsberedskap. Om dessa specifika planer ska anses ligga som en

SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut

Postadress SMHI 601 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

Huvudkontor SMHI

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 NORRKÖPING

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr
753 40 UPPSALA

SMHI

Besöksadress Sven Källfelts Gata 15
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

indikator kan det vara fördel om det finns metod- och/eller materialstöd för dessa då det inte kan anses vara helt klarlagt vilken innebörd de har.

- I kapitel fem beskrivs olika perspektiv som ska beaktas. Dessa är mycket viktiga och det är bra att de beskrivs i dokumentet. Arbetet med de olika ska-punkterna i kapitlet kan i vissa fall innebära minskad effektivitet i planeringen och en del åtgärder kan verka åt motsatt håll från uppbyggnaden av beredskapen. Ett sådant exempel är de ökad elektrifiering som en klimatanpassningsåtgärd, vilket kan bidra till en lägre resiliens i och med att man kan förvänta sig att det kommer uppstå påverkan på kritisk civil infrastruktur, så som elleveranser. Detta i sin tur kan då komma att påverka hur väl målen för civilt försvar kan uppnås, vilket är en problematik som nämns i planeringsinriktningen. Det är därför viktigt att ett helhetsperspektiv används när perspektiven integreras i beredskapsplaneringen.
- Det kan vara intressant att föra ett resonemang kring eventuella ytterligare kostnader som kan komma att uppstå, så som att säkerställa resurser/varor, ev. ökade behov av reservkraft, eller alternativa lokaler, osv.

Specifika synpunkter:

- På sid. 28–29 finns en tabell om att "Öka förmågan att kommunicera internt och samordnat", dvs inget om att kommunicera externt, medan det i de olika nivåerna beskrivs förmågor som verkar avse även externa målgrupper. Kanske skulle "kommunicera samordnat internt och externt" passa bättre.
Under samma avsnitt beskrivs under nivå fem att nödvändiga investeringar genomförts. Det skulle kunna vara så att investeringarna behövs tidigare i "trappan" och inte först vid sista nivå.
- På sid. 31 beskrivs olika steg för att "Öka förmågan att säkra information och system". Nu är ledningen med som parameter under vissa nivåer. SMHI förslår att ledningen finns med under fler nivåer, eftersom ledningens engagemang är en väsentlig förutsättning för framåt drift inom området.
Förslag på tematisk indelning:
Nivå 1 = ledningen är informerad.
Nivå 2 = ledningen är engagerad. (Exv via ledningens genomgång.)
Nivå 3 = ledningen är utbildad och drivande. (Krävs troligen med kommande NIS 2).
Nivå 4 = ledningen är uppföljande.
Nivå 5 = ledningen är aktivt stödjande och arbetar strategiskt.
- På sid. 38 står "Även höjda havsnivåer, tinande permafrost och förändringar kopplade till Arktis är aspekter att ta hänsyn till". Den meningen kan gärna formuleras om och förtydligas. Både höjda havsnivåer och tinad permafrost är kopplade till klimatförändringarna i Arktis. Höjda havsnivåer drabbar Sverige. Permafrost finns inte i någon betydande utsträckning i Sverige, och de förändringarna drabbar inte oss direkt. Däremot påverkas den globala uppvärmningen av tinad permafrost som medför ökat utsläpp av växthusgaser.
- På sid. 38 nämns stormar som exempel på fler och extrema naturhändelser. Dagens klimatmodeller ger inga tydliga svar på om framtidens stormar kommer att bli fler eller mer intensiva, däremot kan ett mildare och blötare klimat leda till fler stormskador.

SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut

Postadress SMHI 601 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

Huvudkontor SMHI

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 NORRKÖPING

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr
753 40 UPPSALA

SMHI

Besöksadress Sven Källfelts Gata 15
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

<https://www.klimatanpassning.se/hur-klimatet-forandras/klimat effekter/vind-1.21290> <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat/klimat effekter/stormskador-i-framtiden-1.7080>

SMHI har utöver detta inga synpunkter eller förslag.

Vid frågor angående yttrandet, kontakta Carl Granström, carl.granstrom@smhi.se.

Avdelningschef Bodil Aarhus Andrae har beslutat i detta ärende som beretts av Carl Granström, Maria Norman, Magnus Joelsson, Martin Edman, Eva-Lena Jonsson, Mattias Andersson, Stefan Karlsson och Marcus Flarup.

För SMHI

Bodil Aarhus Andrae
Avdelningschef Lednings- och verksamhetsstöd